ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΟΥ κ. ΑΝΤ. ΤΡΑΥΛΑΝΤΩΝΗ

ΠΡΟΚΟΜΜΕΝΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Στὸ γραφεῖο κάθονταν ὁ στρατηγὸς σοβαρός, χαϊδεύοντας τὸ μοῦσι του, μὲ ὁλοκαίνουργη στολὴ καὶ ἀστραφτερὲς ἐπωμίδες, καλοζωϊσμένος, φρεσκοξυρισμένος, ἀλλὰ μαχμουρλῆς ἀκόμα καὶ ἄκεφος. Στὸ πλάγι του ὀρθὸς ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ ἀνέφερε ὅτι εἶνε ὁ διοικητὴς τοῦ πρώτου λόχου.

Ὁ Στάθης ἐπλησίασε, στάθηκε προσοχὴ καὶ παρουσίασε τὴν πολυδουλεμμένη «κατάστασι».

— Τὸ φύλλον ὀψωνίου· εἶπε ἀπὸ μέσα του σχεδὸν ὁ στρατηγός.

Ὁ Στάθης ἔψαξε στὰ βιβλία του, βρῆκε τὸ *πρόχειρον τοῦ συσσιτίου*, τὸ ἄνοιξε καὶ τὸ παρουσίασε.

Ὁ στρατηγὸς κατακοκκίνισε καὶ πετάχθηκε ὀρθός.

— Τί εἶνε αὐτό, ὑπολοχαγέ ;

— Ἐδῶ γράφομε τὰ ψώνια, στρατηγέ μου, προσωρινῶς· ὕστερα θὰ τὰ περάσουμε...

Ὁ στρατηγὸς ἔγινε ἔξω φρενῶν.

— Ντροπή σου, ὑπολοχαγέ, ντροπή σου· διοικητὴς λόχου καὶ συγχέεις τὸ φύλλον ὀψωνίου μὲ τὸ πρόχειρον τοῦ συσσιτίου ! ἡ πατρίς σὲ περιέβαλε μὲ τὴν τιμήν... θὰ σοῦ τὰ ξηλώσω τὰ γαλόνια... δὲν εἶσαι ἄξιος νὰ τὰ φέρῃς... οἱ συνάδελφοί σου φονεύονται... ἐνῶ σύ... ἀνάξιος...

Τότε συνέβηκε στὸν ὀργανισμὸ τοῦ Στάθη ἕνα φαινόμενο πού, πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο, δὲν τὸ εἶχε παρατηρήσει ποτέ· ὕστερα ἀπὸ τὸν τραυματισμό του τοῦ παρουσιάζονταν κάποτε, ὄχι ὅμως ποτὲ μὲ τόση ὁρμὴ καὶ τόση ἔντασι ὅση τότε. Τοῦ φάνηκε δηλαδὴ πὼς ἕνα κῦμα θερμὸ καὶ δυνατὸ ἀνάβλυσε ἀπὸ τὴν καρδιὰ του καὶ πλημμύρισε ὅλο τὸ σῶμα του. Καί, ὅπως τὸ πεσμένο ἄδειανὸ σακκί,ὅταν τὸ γεμίσης στέκεται ὀρθό, ἔτσι κι' ὁ Στάθης ὠρθώθηκε σὲ ὅλο του τὸ ἀνάστημα, (ὡς καὶ τὸ πληγωμένο πόδι του δὲν τὸν ἐπονοῦσε πιά), ἐσήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ κοίταξε κατάμματα τὸ στρατηγό. Καὶ εἶχε τόση δύναμι καὶ τόση σκληρότητα ἡ ματιὰ αὐτή, πού μιὰ στιγμὴ πρὶν ἦταν τόσο μαλακὴ καὶ τόσο ταπεινωμένη, ὥστε ὁ «ἄκαπνος» κατέβασε τὰ δικά του τὰ μάτια, ἐνῶ μὲ τὸ χέρι του ὁ Στάθης ἐτσαλάκωνε σπασμωδικὰ τὸ φύλλο τοῦ βιβλίο πού εἶχε ἐμπρός του.

Ὁ ὑπασπιστὴς τότε, σὰν νὰ φοβήθηκε κάποια ἔκρηξι, κάποιο κίνημα τρομερὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ, ἔσκυψε καὶ εἶπε βιαστικὰ στὸ στρατηγό :

— Ὁ κύριος ὑπολοχαγός, στρατηγέ μου, εἶνε τραυματίας πολέμου.

— Ἄ ! ἔτσι ; εἶπε ὁ στρατηγὸς καὶ ξανακοίταξε τὸ Στάθη, πολὺ ἥμερα αὐτὴ τὴ φορά· εἶσθε μόνιμος ἢ ἔφεδρος, κύριε ὑπολοχαγέ ;

— Ἔφεδρος· ἐπληροφόρησε ὁ ὑπασπιστής.

— Καὶ πῶς ὀνομάζεσθε ;

Ὁ Στάθης ἔμενε ἀμίλητος.

— Εὐστάθιος Δ**, εἶπε ὁ ὑπασπιστής.

— Σᾶς συγχαίρω, κύριε Δ**, εἶσθε ἄξιος συγχαρητηρίων, ἀλλὰ τέλος πάντων καὶ αὐπὰ τὰ τυπικά... σᾶς παρακαλῶ νὰ ἐπιστήσετε τὴν προσοχὴν τοῦ σιτιστοῦ σας. Μπορεῖτε νὰ πηγαίνετε τώρα. Καὶ θὰ σᾶς εἶπε βέβαια, ὁ κύριος ὑπασπιστὴς ὅτι εἰς τὰς ἐννέα πρέπει ὁ λόχος σας νὰ εἶνε παρατεταγμένος.

Ὁ Στάθης ἐκούνησε τὸ κεφάλι του.

— Χαίρετε κύριε Δ**, εἶπε ὁ στρατηγός.

. . . . . .

Ὅταν ἔφτασε στὸ στρατῶνα του ὁ Στάθης, βρῆκε τὸ λόχο του στὴ γραμμὴ μὲ τοὺς ἄνδρες ὅλους φορτωμένους ὁπλισμό, κουβέρτες κλπ. ἕτοιμους γιὰ ἀναχώρησι, καθισμένους ὅμως κατάχαμα.

Ὁ ἐπιλοχίας τοῦ ἐξήγησε ἀμέσως ὅτι ἦταν πολὺ κουρασμένοι ἀπὸ τὸ πρωΐ.

— Καλὰ ἔκαμες, εἶπε ὁ Στάθης, εἶνε ὅλοι παρόντες ;

— Ἐκτὸς ἀπὸ δύο πού εἶνε ἄρρωστοι, καῖνε ἀπὸ τὴ θέρμη.

Ὅπως βλέπετε, ὁ Στάθης εἶχε κάπως ἁπλοποιήσῃ τὴν ἐσωτερικὴ ὑπηρεσία τοῦ λόχου του.

Ἐκάθησε ἀμίλητος σὲ μιὰ πέτρα πού τὴν ἔπαιρνε ὁ ἥλιος, καὶ ζήτησε ἀπὸ τὸ σιτιστή του ἕνα τσιγάρο.

— Πολὺ στενοχωρημένος θἆναι ὁ λοχαγός, λέγανε μεταξύ τους οἱ στρατιῶτες, γιὰ νὰ βάνῃ τσιγάρο στὸ στόμα του.

Καὶ περιμένανε. Πέρασε μιὰ ὥρα, δυό, τρεῖς, ἤρθανε ἑνδεκα καὶ ὁ στρατηγὸς δὲν ἐφαίνονταν. Κάποια φορὰ τέλος καλπασμοὶ ἀλόγων ἀκούσθηκαν ἀπὸ τὴν ἀγορά, καὶ φάνηκεν ὁ στρατηγός, ἔχοντας δεξιὰ τὸ μέραρχο, ἀριστερὰ τὸ διοικητὴ καὶ πίσω τὸν ὑπασπιστὴ μὲ ἄλλους ἀξιωματικοὺς τοῦ γραφείου, ὅλους καβαλλαραίους καὶ τεντωμένους θριαμβευτικά.

Οἱ δυὸ σαλπιγκταὶ τοῦ λόχου, ἀφοῦ ἐσήμαναν «προσοχή», ἄρχισαν νὰ σημαίνουν τὸ ἐπίσημο σάλπισμα, «τὴ σημαία», ὅπως λένε στὰ συντάγματα. Ὁ Στάθης ἐπλησίασε καὶ ἔδωκε ἀναφορά, ἐνῶ τὸ ἄλογο τοῦ στρατηγοῦ ἔκανε σοῦζες, ἴσως ἀπὸ κρυφὲς σπηρουνιὲς πού τοῦ ἔδινε ἐπίτηδες. Τότε, πάντα καβάλλα, ὅλοι οἱ τρανοὶ ἔκαμαν μιὰ βόλτα σ' ὅλο τὸ μέτωπο τοῦ λόχου, ὁ στρατηγὸς κάποιες παρατηρήσεις γιὰ ἕνα κουμπὶ ἢ γιὰ τή στάσι στρατιώτη, «τὸν μικρὸν δάκτυλον εἰς τὴν ραφὴν τῆς περισκελίδος», ὕστερα εἶπε νὰ παραγγείλουν ἀνάπαυσι, στάθηκε, καβάλλα πάντα, κάμποσα βήματα μακρυὰ ἀπὸ τὸ κέντρον τοῦ λόχου, καὶ ἄρχισε νὰ βγάνῃ λόγο.

— Στρατιῶται. Ἡ πατρίς, ἡ ὁποία σᾶς περιέφραξε διὰ τοῦ θώρακος, τὸν ὁποῖον ἐθεώρουν ἱερὸν οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι, οἱ ὁποῖοι εἶχον ὡς ἀξίωμα ὅτι πατρὸς καὶ μητρὸς *ἀνθηρότερον* ἡ πατρίς, τὸ ὁποῖον ἀξίωμα, λέγω, οἱ πολιτισμένοι λαοὶ τῆς Εὐρώπης θαυμάζουν τὰς στρατιωτικὰς ἀρετὰς τῶν ἡμετέρων προγόνων, τὰς ὁποίας ἔφθασαν νικηφόροι μέχρι τῶν Ἰνδιῶν, τῶν ὁποίων ὁ βασιλεὺς Πῶρος, ἐρωτήσας ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, ἀπήντησε «βασιλικῶς», τὸ ὁποῖον σημαίνει...»

Ἔλεγε, ἔλεγε ὁ στρατηγός, ἔκλινε σὲ ὅλους τοὺς ἀριθμοὺς καὶ ὅλες τὶς πτώσεις τὴ δόλια ἀναφορική, γρονθοκοποῦσε ἀλύπητα τὸν ἀέρα, τὴ γραμματική, τὴν ἱστορία, τὴ λογική, ἄλλαζε θέσι, φούσκωνε, ἴδρωνε, ἀγκομαχοῦσε, καὶ μόνον νὰ τελειώσῃ δὲν ἔδειχνεν, ἴσως γιατὶ δὲν ἤξερε καὶ πῶς νὰ τελειώσῃ.

Εἶχε περάσῃ πιὰ τὸ μεσημέρι, ὅταν ὁ συσσιτιάρχης πλησίασε σιγὰ-σιγὰ τὸν ὑπολοχαγὸ καὶ τὸν ἐρώτησε ἂν ἔπρεπε νὰ φέρῃ τὸ συσσίτιο, πού κόντευε νὰ παγώσῃ.

— Φέρτο κι' αὐτό, εἶπε ὁ Στάθης, νὰ ἰδοῦμε τί θὰ γίνῃ.

Σέ λίγο ἐπρόβαλαν δυὸ-δυὸ οἱ μάγειροι, κρατῶντας μὲ ξύλα ἀπὸ ἕνα καζάνι, καὶ εὐωδίασε ὁ τόπος ἀπὸ τὴν ὄμορφη σούπα, πού μὲ τόση στοργὴ εἶχε ἑτοιμάσῃ ὁ διοικητὴς τοῦ λόχου.

Μερικὰ γυφτόπουλα ἀπὸ τὸν κοντινὸ γύφτικο καταυλισμό, πού εἶχαν μαζευτῆ ἀπὸ περιέργεια, ἐπλησίασαν τὰ καζάνια· κάποιες γυναῖκες ἔφεραν τσανάκια, γιὰ νὰ πάρουν ὅ,τι θὰ περίσσευε.

Ὁ στρατηγός, χωρὶς νὰ διακόψῃ τὴ μανιακὴ φλυαρία του, ἔρριξε ἀπὸ μιὰ ἀγριομματιὰ στὸ συσσιτιάρχη, στοὺς μαγείρους καὶ στὸ διοικητὴ τοῦ λόχου, πού πότε γελοῦσε κρυφὰ καὶ πότε ἀγωνιοῦσε.

Ἄξαφνα, ἔγινε κάτι τρομερό. Ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν τοῦ λόχου βγῆκε μιὰ φωνή : «*Πεινᾶμε*». Καὶ ἀμέσως ὅλος ὁ λόχος ἐφώναξε : «Πεινᾶμε, πεινᾶμε».

Ὁ Στάθης ἔτρεξε κοντὰ καὶ ἄρχισε νὰ παρακαλῆ.

— Ἡσυχία, παιδιά, ὑπομονή, σᾶς παρακαλῶ, γιὰ χάρη μου παιδιά.

Ὁ στρατηγὸς στὴν ἀρχὴ τὰ ἔχασε· ὕστερα ἐπῆρε θάρρος, ἴσως καὶ ἀπὸ τὸν τρόπο τοῦ Στάθη, καὶ ἔβγαλε μιὰ τόσο δυνατὴ φωνή, ὥστε φάνηκε πὼς θᾶσπαζαν οἱ φλέβες τοῦ λαιμοῦ του.

— Στάσις, ἀνταρσία· τέρατα, ἡ πατρὶς κινδυνεύει κσὶ σεῖς στασιάζετε· προδόται,ἄνανδροι.

Καὶ γυρίζοντας στοὺς βωβοὺς συνοδούς του, φώναξε.

— Νὰ διαταχθοῦν οἱ ἄλλοι λόχοι πάραυτα εἰς τάξιν μάχης. Νὰ συλλάβουν τοὺς στασιαστάς.

Τότε ὁ μέραρχος ἔσκυψε καὶ κάτι τοῦ εἶπε μυστικά. Ὁ στρατηγὸς ἐρώτησε μεγαλόφωνα :

— Ἀναλαμβάνετε σεῖς προσωπικῶς τὴν εὐθύνην ;

Ὁ μέραρχος φαίνεται ὅτι εἶπε «ναί», γιατὶ ὁ στρατηγὸς ἀπάντησε :

— Νὰ διαταχθοῦν ἀμέσως ἀνακρίσεις.

Οἱ στρατιῶτες σώπασαν, σὰν νὰ τἄχασαν. Ἀλλὰ ὁ στρατηγὸς ὥρμησε τότε πρὸς τὰ καζάνια.

— Χῦστε τα κάτω, οὔρλιαζε στὸ συσσιτιάρχη καὶ στοὺς μαγείρους. Χῦστε τὰ καζάνια, χῦστε τα.

Ὁ Στάθης ἔτρεξε κουτσαίνοντας.

— Σᾶς παρακαλῶ, στρατηγέ μου... Κύριε μέραρχε, κύριε διοικητά, σᾶς παρακαλῶ.

— Χῦστε τα, ἐφώναζε ὁ στρατηγὸς, καὶ κουνοῦσε τὸ καμουτσίκι του ἀπάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τῶν μαγείρων, ἐνῶ τὸ ἄλογό του κλωτσοῦσε κατὰ τὸ μέρος τοῦ Στάθη. Χῦστε τα, γιατὶ θὰ διατάξω νὰ σᾶς τουφεκίσουν. Στάσις !... Καὶ εἶσθε ὑπεύθυνος, ὑπολοχαγέ. Σᾶς θέτω εἰς προφυλάκισιν... χῦστε τα.

Τότε ὁ συσσιτιάρχης, περισσότερο ἀπὸ χαιρεκακία παρὰ ἀπὸ φόβο, ἀναποδογύρισε τὸ ἕνα καζάνι, καὶ οἱ μάγειροι ἀμέσως ἀναποδογύρισαν τὸ ἄλλο. Ὁ πιὸ γέρος ἀπ' τοὺς μαγείρους κύτταζε σαστισμένος ἀπ' τὸ παράθυρο τοῦ μαγειρείου.

Ἐγέμισε τώρα τὸ χῶμα ἀπὸ μεγάλες παχειὲς μερίδες κρέατος καὶ ἀπὸ μακαρόνια, ἐνῶ τὸ ζουμὶ ἐπλημμύρισε ἕνα ἄβαθο χανδάκι,πού βρίσκονταν ἐκεῖ κον-

Κύτταζε σαστισμένος ἀπ'τό παράθυρο...

τά. Τὰ γυφτόπουλα ὥρμησαν ἀκράτητα νὰ μαζεύουν τὸ κρέας.

Καὶ πρὶν ἀκόμα συνέλθη κανεὶς ἀπὸ τὴν κατάπληξι, ὁ στρατηγὸς ἐβροντοφώνησε.

— Λοχαγέ, ὁδηγῆστε ἀμέσως τὸ λόχο σας στὸ σταθμό. Θὰ ἐπιβιβασθῆ ἀμέσως. Ἐμπρὸς μάρς!

Σᾶν μηχανικὰ ὁ Στάθης ἔσυρε τὸ ξῖφος καὶ φώναξε ἄτονα.

— Κλίνατ' ἐπ' ἀριστερά, στοιχηδὸν ἐπὶ δεξιά, μάρς.

— "Οχι «στοιχηδὸν» λοχαγέ· οὔτε ἕνα παράγγελμα δὲν ξέρεις νὰ δώσης· ἐφώναξε ὁ στρατηγός, ἐνῶ ἔφευγε μὲ τὴ συνοδεία του.

Ὁ σιδηροδρομικὸς σταθμὸς ἦταν πολὺ κοντὰ στὸ στρατῶνα, καμμιὰ τριακοσαριὰ μέτρα. Ἀλλὰ στὸ μικρὸ αὐτὸ διάστημα, πόσος χαλασμὸς μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ ὑπολοχαγοῦ! Ἐγύριζε κάθε στιγμὴ καὶ κρυφοκοίταζε τὸ λόχο του· τοῦ φαίνονταν κάθε στιγμὴ πὼς οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ θὰ πετοῦσαν ὅ,τι στρατιωτικὸ εἶχαν ἀπάνω τους καὶ θἄφευγαν νὰ πάρουν τὰ βουνά· ἢ θὰ γέμιζαν τὰ ὅπλα καὶ θὰ σκότωναν ὅποιον εὕρισκαν μπροστά τους, κι' αὐτὸν πρῶτον ἀπ' ὅλους. Καὶ τὸ ἤθελε, τὸ εὔχονταν αὐτό, καὶ μιὰ ὀλέθρια προτροπὴ ἔφθανεν ὡς τὰ ξηρά του χείλη. Ὕστερα, γύριζαν τὰ συναισθήματά του. «Σὲ πόλεμο, σὲ κίνδυνο τοῦ Ἔθνους! καὶ τί ἄλλο θὰ εὔχονταν ὁ ἐχθρὸς ὁ νικημένος!». Καὶ τὸν ἔπιανε τρομάρα μὴ βρεθῆ ὁ τολμηρὸς καὶ πῆ τὴ λέξι τὴ μοιραία ποὺ κυβερνάει κάθε πλῆθος.

Μάταιος φόβος! Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, οἱ πεινασμένοι, οἱ ὑβρισμένοι, προχωροῦσαν· ἔσερναν τὰ πόδια τους, χωρὶς βῆμα, χωρὶς τάξι, μὲ τὰ κεφάλια σκυφτά, μὲ τὰ μάτια βλοσυρὰ ἢ βουρκωμένα, ἀλλὰ προχωροῦσαν.

Στὸ σταθμὸ βρῆκαν ἕτοιμο τὸ τραῖνο. Ἀμίλητοι, στυγνοί, οἱ ὑπαξιωματικοὶ τοὺς ἐσοίβαζαν, σᾶν πρόβατα, στὰ βαγόνια τῆς τρίτης θέσεως. Σωριάστηκαν ἐκεῖνοι, ἄλλοι στὰ ξηρὰ καθίσματα, καὶ ἄλλοι χάμω. Οὔτε ἕνας ἀπὸ τοὺς συνηθισμένους στὴν ἀναχώρησι πυροβολισμούς. Μόνον λίγοι στάθηκαν στὰ παράθυρα πρὸς τὸ μέρος τοῦ σταθμοῦ. Καὶ μόνον, ὅταν ἡ μηχανὴ ἐσφύριξε καὶ οἱ τροχοὶ ἄρχισαν νὰ γυρίζουν, ἕνας λοχίας ἐφώναξε ἀπὸ τὸ παράθυρο.

— Ἀπὸ σένα, λοχαγέ μου, φεύγομε εὐχαριστημένοι· αὐτοὶ ὅμως οἱ...

. . . . . .

Τὸ σφύριγμα τῆς μηχανῆς καὶ τῶν τροχῶν ὁ κρότος ἐσκέπασαν τὴ βαρειὰ βρισιὰ ποὺ θὰ ξεστόμισε ὁ λοχίας.

Σὲ λίγο τὸ τραῖνο ἔστρεψε καὶ χάθηκε στὶς καλαμιές. Ὁ ἐπιλοχίας καὶ ὁ σιτιστὴς ἐζήτησαν τὴν ἄδεια νὰ φύγουν. Ἔφυγαν καὶ οἱ λιγοστοὶ περίεργοι καὶ οἱ ὑπάλληλοι τοῦ σιδηροδρόμου.

Ὁ Στάθης σωριάστηκε σ' ἕνα ξύλινο κάθισμα τοῦ σταθμοῦ κι' ἀκούμπησε τὸ κεφάλι του στὸν κρῦο τοῖχο.

Κάποια στιγμὴ βήματα στάθηκαν κοντά του.

— Κύριε ὑπολοχαγέ, ὁ στρατηγός, κατὰ παράκλησίν μου σᾶς ἀπαλλάττει ἀπὸ τὴν προφυλάκισιν, εἶπε ὁ διοικητὴς καὶ ἔφυγε.

— Αὐτὸ ἦταν! εἶπε ὁ Στάθης, χωρὶς κἂν νὰ γυρίση τὰ μάτια του. Ὁ νοῦς του ἦταν βυθισμένος σὲ σκοτάδι, ποὺ μόνον ἔσχιζαν σὰν ἀστραπὲς κάποιες σκέψεις κοφτερές.

— Χριστούγεννα, Χριστούγεννα! σκέπτοταν ὁ Στάθης, καὶ τοὺς στέλνουν νὰ σκοτωθοῦν γιὰ τὴν πίστι καὶ τὴν πατρίδα, καὶ τοὺς στέλνουν ἀλειτούργητους καὶ τοὺς στέλνουν πεινασμένους!...Κακόμοιρε Ἑλληνικὲ λαέ, πάντα καλόβολος, πάντα εὐγενικὸς καὶ πάντα κακὰ κυβερνημένος.

Ὕστερα ἐσκέπασε κάθε ἄλλο συναίσθημα στὴν ψυχή του ἕνα παράπονο παράξενο, ἀφύσικο παράπονο.

— Γιατὶ λοιπὸν δὲ μᾶφιναν νὰ πεθάνω ἀπὸ τὸ κρῦο καὶ τὴν αἰμορραγία, ἐκεῖ στὸ λασπωμένο χανδάκι τοῦ Σαρανταπόρου! Γιατὶ τόση ἀπονιά!

ΑΝΤ. ΤΡΑΥΛΑΝΤΩΝΗΣ

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ ΤΟΥ ΟΣΚΑΡ ΟΥΑ'Ι'ΑΝΤ

Οἱ τελευταῖες στιγμὲς τοῦ μεγάλου ἄγγλου ποιητοῦ Ὄσκαρ Οὐάϊλντ ὑπῆρξαν ἀφαντάστως ὀδυνηρές. Ὁ ποιητὴς τῆς «Μπαλλάντας τῆς φυλακῆς τοῦ Ρίντιγκ», συντριμμένος, ὕστερ' ἀπὸ τοὺς τόσους ἐξευτελισμούς οἱ ὁποῖοι ἐπακολούθησαν μετὰ τὴ φυλάκισή του, πέθανε, καταχρεωμένος, ἐγκατελειμμένος ἀπὸ τοὺς περισσότερους φίλους του στὴ μικρὴ κάμαρά του, στὴν ὁδὸ ντὲ Μπώζ-Ἄρ στὸ Παρίσι. Τὴ στιγμὴ ποὺ ξεψυχοῦσε, οἱ δυὸ γιατροί του ποὺ τὸν ἐπεριποιοῦντο μαζὶ μὲ τὸν ξενοδόχο—στὴν ἀρχὴ χαμηλόφωνα, ἔπειτα ἀρκετὰ δυνατὰ ὥστε νὰ τοὺς ἀκούη ὁ ἐτοιμοθάνατος—συζητοῦσαν γιὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀμοιβῆς καὶ τοῦ ἐνοικίου, ρωτῶντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλο ποιὸς θὰ τοὺς πληρώση. Καταβάλλοντας τότε μιὰν ὑστάτη προσπάθεια, ὁ ποιητής, ποὺ ἦταν σὲ κομματώδη πειὰ κατάσταση, μισοσηκώθηκε στὸ κρεββάτι του καὶ εἶπε, μ' ἕνα φασματικὸ χαμόγελο, στὸ φίλο του Ροβέρτο Ρὸς αὐτὴ τὴν τρομερὴ φράση:

— Βλέπω ὅτι πεθαίνω ἀπένταρος, ἀγαπημένε μου φίλε!

Γιὰ τὸν Οὐάϊλντ, μιὰ ψυχὴ ὑπερήφανη καὶ γενναία, ἡ φτώχεια ἦταν μιὰ τραγωδία. Μπορεῖ λοιπὸν νὰ φαντασθῆ κανεὶς πόσο ὀδυνηρὸ τοῦ ἦταν ποὺ δὲ βρισκόταν σὲ θέση νὰ πληρώση, πεθαίνοντας, τοὺς γιατρούς του καὶ τὸν ξενοδόχο του.

Ὕστερα ἀπὸ λίγο ξεψύχησε. Ὁ ξενοδόχος τότε βοηθούμενος ἀπὸ τὴ γυναίκα του, τοῦ ἔβγαλε ἀπὸ τὸ στόμα του μὲ μιὰ τανάλια τὴ χρυσῆ ὀδοντοστοιχία του, προτοῦ παγώση ἀκόμη τὸ σῶμα του.

Αὐτὸ ὑπῆρξε τὸ τέλος τοῦ «ἄρχοντος τοῦ λόγου», ὅπως εἶχε ὀνομασθεῖ στὴν ἐποχή του ὁ Ὄσκαρ Οὐάϊλντ.

ΑΠΟ ΔΩ ΚΙ' ΑΠΟ ΚΕΙ

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ, ΑΝΕΚΔΟΤΑ, ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἡ ἀσφάλεια τῶν βασιλέων

Τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος Γεώργιος 1ος παρεθέριζε στὸ Ἀΐζ - λὲ - Μπαίν, συναντοῦσε κάθε μέρα στὸ δρόμο του ἕνα πλῆθος ζητιάνων, οἱ ὁποῖοι ὅμως δὲν τοῦ ζητοῦσαν ποτὲ ἐλεημοσύνη. Αὐτὸ τοῦ εἶχε προκαλέσει τὴν περιέργεια καὶ μιὰ μέρα ρώτησε σχετικῶς τὸν Παολί, τὸν ὀνομαστὸ Γάλλο ἀστυνομικό, ὁ ὁποῖος ἦταν ἐντεταλμένος νὰ ἐπιβλέπη γιὸ τὴν ἀσφάλεια τῶν διαμενόντων στὴ Γαλλία ἐπισήμων ξένων. Ὁ Παολί, χωρὶς ν' ἀπαντήση, χαμογέλασε πονηρά.

— Φαίνεται πὼς εἶνε καλοὶ ἄνθρωποι αὐτοὶ οἱ ζητιάνοι, ψιθύρισε τότε ὁ βασιλεύς.

— Πάρα πολὺ καλοὶ ἄνθρωποι, Μεγαλειότατε! τοῦ ἀπάντησε ὁ ἀστυνομικός. Θὰ σκοτωνόντουσαν γιὰ τὴ Μεγαλειότητά σας...

— Τί σᾶς κάνει νὰ τὸ πιστεύετε αὐτό; ρώτησε ὁ Γεώργιος, τοῦ ὁποίου ἡ περιέργεια εἶχε μεγαλώσει.

— Ἀπλούστατα, ἀπάντησε ὁ Παολί, ὅλοι αὐτοὶ οἱ ζητιάνοι εἶνε ἄνθρωποί μου μετεμφιεσμένοι, ἐντεταλμένοι νὰ ἐπιβλέπουν τὴν ἀσφάλεια τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος.

Ἦταν ἴσως ἡ πρώτη φορὰ αὐτή, ποὺ ὁ γάλλος ἀστυνομικὸς ἐπρόδωσε ἕνα ἐπαγγελματικὸ μυστικό.

Ἔπειτα, καθώς ὁ Γεώργιος τὸν ρωτοῦσε ἂν ἡ ἐπίβλεψις τῆς ἀσφαλείας τῶν βασιλέων τοῦ ἔκανε κόπο, ὁ Παολὶ τοῦ ἀπάντησε:

— Μπᾶ, καθόλου. Δὲν ὑπάρχουν πιὸ βολικοὶ ἄνθρωποι ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς. Τοὺς λέμε νὰ μὴν πᾶνε σ' ἕνα μέρος. Δὲν πηγαίνουν... Τοὺς λέμε νὰ μὴν βγοῦν ἔξω... Δὲν βγαίνουν... Τοὺς λέμε νὰ δυσπιστοῦν πρὸς μερικὲς γυναῖκες, ἡ ὁποῖες προσπαθοῦν νὰ τοὺς προσεγγίσουν. Καὶ δυσπιστοῦν, παρ' ὅλες τὶς χάρες καὶ τὰ θέλγητρα τῶν γυναικῶν αὐτῶν... Μονάχα, οἱ μεγάλοι δοῦκες τῆς Ρωσσίας δὲν θέλουν καμμιὰ φορὰ νὰ μ' ἀκούσουν, ἰδίως ὅταν πρόκειται περὶ γυναικοδουλειῶν, μὰ κι' αὐτοὺς τοὺς καταφέρνω σιγὰ - σιγὰ νὰ γίνουν ὑπάκουοι σὰν ἀρνάκια...

Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος

***

Λακωνισμοί

Ὅταν ἐξεδόθησαν οἱ «Ἄθλοι» τοῦ Βίκτωρος Οὐγκώ, ὁ συγγραφεύς, ἀνυπόμονος νὰ μάθη τὰ πρῶτα ἀποτελέσματα τῆς κυκλοφορίας των, ἔστειλε στὸν ἐκδότη μιὰ ἐπιστολὴ στὴν ὁποία εἶχε γράψει μόνον ἕνα: (;)

Ὁ ἐκδότης, μόλις τὴν ἔλαβε, τοῦ ἀπάντησε ἐξ ἴσου λακωνικά, μ' ἕνα: (!)

Μὲ τὸ θαυμαστικὸ αὐτὸ ἤθελε νὰ τοῦ γνωρίση τὴν τεράστια ἐπιτυχία τὴν ὁποία ἐσημείωσε τὸ ἔργο.

***

Ὁ Μεριμὲ, κάποτε, θέλοντας νὰ μάθη νέα τοῦ φίλου του Ὀκταβίου Φεγιέ, ὁ ὁποῖος βρισκόταν στὴν ἐξοχή, τοῦ ἔστειλε μιὰ κάρτα του, στὴν ὁποία σχεδίασε ἕνα ἐρωτηματικό. Ὁ Φεγιὲ ὅμως, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε κανένα νέο ν' ἀνακοινώση στὸ φίλο του, ἀπαντῶντας του, ἔκλεισε σ' ἕνα φάκελλο μιὰ κόλλα χαρτί, στὴν ὁποία δὲν ἔγραψε ἀπολύτως τίποτε!

***

Οἱ εὐγνωμονοῦντες δανεισταί

Σ' ἕνα Ἀγγλικὸ περιοδικὸ δημοσιεύεται τὸ ἀκόλουθο χαριτωμένο ἀνέκδοτο:

Μιὰ κυρία ἀπὸ τὸ Σικάγο, ἡ μίστρες Τ. Β..., ἔχασε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν τὸν σύζυγό της. Μὲ τὴ μεγάλη κληρονομία ποὺ τῆς ἄφησε ἡ χήρα ἄρχισε νὰ ζῆ τόσο σπάταλα, ὥστε δὲν ἐπέρασε πολὺς καιρὸς καὶ βρέθηκε κατεστραμμένη οἰκονομικῶς καὶ καταχρεωμένη.

Στὴν κρίσιμη ὅμως ἐκείνη στιγμή, ἦρθε σὰν οὐρανοκατέβατη στὴ χήρα μιὰ κληρονομία, 300 περίπου ἑκατομμυρίων φράγκων ποὺ τῆς ἄφηνε κάποιος θεῖος της.

Ἡ μίστρες Τ. Β...τότε, θυμήθηκε καὶ τὰ χρέη της κι' ἀποφάσισε νὰ τὰ πληρώση. Κάλεσε λοιπὸν σὲ γεῦμα ὅλους της τοὺς δανειστὰς καὶ κατὰ τὰ ἐπιδόρπια τοὺς ἔκανε μιὰ πολὺ εὐχάριστη ἔκπληξη: Τοὺς σέρβιρε κι' ἀπὸ ἕνα τσέκ, ποὺ ἀντιστοιχοῦσε πρὸς τὸ ποσὸν τῶν χρημάτων ποὺ χρωστοῦσε στὸν καθένα τους!

Ὕστερ' ἀπὸ μερικὲς ὧρες μετὰ τὸ γεῦμα ἡ χήρα λάβαινε μιὰ ὑπέροχη ἀνθοδέσμη, συνοδευομένη ἀπὸ μιὰ κάρτα, στὴν ὁποία ἦσαν γραμμένα τὰ ἑξῆς:

«Στὴν μίστρες Τ. Β..., οἱ εὐγνωμονοῦντες δανεισταὶ της μὲ τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἀπολύτου ἀφοσιώσεώς των»!

ΣΑΤΥΡΙΚΑ ΔΗΜΩΔΗ ΑΣΜΑΤΑ

Ο ΓΕΡΟΣ ΚΑΙ Η ΚΟΡΑΣΙΔΑ

Ἀπὸ κάτ' ἀπὸ τὴ μουρίδα
κάθουνταν μιὰ κορασίδα,
ἑκαθοῦνταν κ' ἕνας γέρος,
ἑκατὸ χρονῶν τὸ ξέρω
κ' ἔσκυψε νὰ τὴ φιλήση,
σάλια, μοῦαις τὴ γιομίζει!
— Φεύγα γέρ' ἀπὸ κοντά μου,
τ' ἀναγούλιασ' ἡ καρδιά μου
καὶ τοῦ γέρου τὰ παιγνίδια
σὰν νερόβραστα κρομμύδια,
καὶ τοῦ γέρου τὰ κανάκια,
σὰν νερόβραστα σπανάκια,
καὶ τοῦ νιοῦ τὰ παιγνιδάκια
μόσκος καὶ γαρουφαλάκια
καὶ τοῦ νιοῦ καὶ τῆς κοπέλλας
μόσκος εἶνε καὶ κανέλα!..